

ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАВЛЕННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ ДО ОСВІТИ

Постановка проблеми. Молодість – це шлях у майбутнє, який обирає сама людина. Молодь – у широкому сенсі – велика сукупність групових спільнот, що утворюють на основі вікових ознак та об'єднуючих рис основні види діяльності. Вибір та планування – характерні риси для молодої людини, також їй притаманні риси: мобільність, інтелектуальна активність і стан здоров'я, який вигідно відрізняє її від старших груп населення. Молодь як особлива вікова і соціальна група завжди по-своєму сприймає цінності культури, освіти, має тільки притаманні їй інтереси, нахили, установки, погляди та звички.

Проблеми молоді трансформуються з розвитком світу, тому їх вивченням займаються різні науки: філософія, історія, соціологія, психологія та педагогіка з метою виявлення сучасних та нагальних проблем молоді, їх дослідження, розробки рекомендацій та профілактики вирішення проблем, задля успішного становлення молодої людини в соціумі.

Розглянемо деякі молодіжні проблеми. Перша група проблем пов'язана безпосередньо з безпекою – це життя і здоров'я молодої людини, фізичне, душевне і духовне. Більшість молодих людей країни (70%) стурбовані прямою загрозою життю і здоров'ю. Причин для цього багато. Молода сучасна людина не відчуває себе в безпеці, її турбує зростання злочинності, алкоголізації та наркоманії населення, страх війни, хвороб, турбує небезпечна екологічна ситуація в країні та світі.

Друга група проблем – життєві перспективи молодого покоління. Молода людина бажає знати про свої життєві перспективи, про освіту та професію, кар'єру та дозвілля, про певну можливість досягти значного рівня добробуту та забезпечити свою майбутню родину.

Третю групу проблем позначимо як проблему «соціальної участі». Якщо свободи існують лише номінально, молоді люди відчувають себе вкрай обмеженими у правах, оскільки менше всього хочуть ставати об'єктом маніпуляції і свавілля. І молоді люди, спростовуючи звинувачення в соціальній апатичності і бездіяльності, збираються взяти у свої руки управління суспільно-політичними процесами: 54% молодих людей вважають себе головним чинником розвитку суспільства і рушійною силою прогресу [1, с. 24].

Четверта група проблем молоді – це знецінення знань, зниження значущості професійного рівня працюючого населення, падіння культурного рівня соціуму, наслідком чого є виникнення і посилення таких негативних тенденцій, як: схильність до криміногенної поведінки, зростання конфліктності, агресії, а так само конформізму й соціальної апатії.

Ще можна говорити як про проблему молоді, необхідність для кожної людини адекватного уявлення про себе і своє місце в суспільстві, в якому постійно відбуваються політичні та економічні зміни. Це примушує людей перенавчатися, але часто вимагає зміни системи цінностей, установок, поглядів і звичок і ставить перед необхідністю фактично стати новою людиною або гнучкою особистістю.

Основною проблемою молоді, яка могла б об'єднати та допомогти вирішити низку проблем, ми вважаємо освіту. Молодь прагне навчатися, і вона це робить з метою успішної соціалізації в суспільстві та з метою свого успішного, щасливого майбутнього.

У соціалізації важливу роль відіграє школа, яка формує знання, вміння, навички, ціннісні орієнтації, світогляд та пом'якшує протиріччя між молодою людиною, родиною та суспільством. Система освіти може сформувати вміння в молоді виконувати в майбутньому необхідні як для соціуму, так і для молодої людини певні соціальні ролі. У цей період людина проживає важливий етап сімейної і позародинної соціалізації. Сучасні молоді люди здаються набагато дорослішими за своїх однолітків 80-х або 90-х років минулого століття, вони прагматичні, реалістичні й більш відповідальні, бо розуміють, що сподіватися можна

тільки на себе. Ось це й є той переломний момент, який відрізняє дорослу людину від дитини. Зрозумівши це, хтось ступає на слизький шлях забуття, а хтось наполегливо, щосили продовжує боротися. І ті, хто продовжує боротися, заслуговують поваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нове нестабільне середовище часто перевищує адаптаційні можливості звичайної людини. Зміна ситуації в країні внесла багато коректив у діяльність освітніх систем. Ученими, практиками, публіцистами виділено сьогодні декілька кризових рис освіти. Різке скорочення фінансування призвело до погіршення системи освіти, перш за все якості наукових кадрів, а також і викладацьких. Молоде покоління втратило інтерес, мотивацію до здобування освіти, оскільки воно не забезпечує сьогодні потреб людини в нормальному житті.

Кожна друга молода людина в країні у віці 14-30 років навчається в навчальних закладах різного рівня. Більшість учнів загальноосвітніх шкіл після закінчення планують вступити до ВНЗ, кожен п'ятий – на роботу і кожен сьомий – в коледж [4, с. 25].

Поняття освіти багатогранне. Його можна розглядати як процес усвідомленого чи систематизованого відтворення накопичених у минулому знань і практичних навичок людського суспільства і як перетворення образу майбутньої життєдіяльності як окремої людини, так і всього суспільства в цілому. Освіта як процес включає і навчання, і виховання, взаємна обумовленість яких визначається тим, що навчання як форма виховання орієнтована на розвиток конкретно заданих окремих якостей, сторін культури особистості в спеціально організованому середовищі [1, с. 45]. Освіта – це цілісна, відносно самостійна система, що носить інституціональний характер. Ознаками соціального інституту освіти є соціальні функції навчання і виховання, що відповідають суспільним потребам; наявність суспільно розроблених форм освітніх закладів, їхньої організаційної структури. Роль останніх у суспільстві, а також певних суб'єктів, що забезпечують функціонування даного інституту, їхній статус у суспільстві; наявність регулятивних механізмів функціонування даних закладів і їх суб'єктів, що беруть участь в освітній діяльності, тобто свідомо поставлених цілей, законів, що визначають функціонування освітніх закладів, прав і обов'язків суб'єктів виховання і освіти, що реалізують ці права і обов'язки, методів освітньої діяльності (методів навчання, виховання), матеріально-технічних засобів (економічної бази) [1, с. 86].

Соціальні цінності – це збудники розвитку як всього інституту освіти, так і кожного суб'єкта. Розглянемо деякі результати сучасних вітчизняних та закордонних досліджень та порівняємо їх. Дослідження уявлень та цінностей учнів старших класів Чернівецької області показали, що вони орієнтуються на такі цінності, як одержання глибоких різнобічних знань (56,9%), у школах США учні орієнтуються на такі цінності, як висока професійна підготовка й ерудиція вчителів (42,2%).

Життєві установки й орієнтації студентів Чернівецького державного університету свідчать про наявність таких цінностей: цікава робота (серед семи показників посідає третє місце в юнаків і п'яте – у дівчат); високий соціальний статус, кар'єра – відповідно посідає перше і шосте місця [4, с. 27]. Викладачі вищого навчального закладу очікують від молоді наявності таких соціальних цінностей:

- міцні знання – 72,0%;
- вагомий культурний багаж – 59,0%;
- допомога в розвитку здібностей – 64,3%;
- необхідна підготовка до майбутнього – 14,8%;
- досвід соціальної взаємодії і спілкування – 34,1%;
- якісна професійна підготовка – 23,8%;
- досвід суспільної діяльності – 9,0%.

Порівняльний аналіз цінностей вітчизняних студентів та студентів США показує, що студенти США з оптимізмом дивляться в завтрашній день і впевнені в успішності майбутньої професійної діяльності. На рівні емоційного самопочуття домінують інтегруючі цінності (активне життя, нормальне становище в країні, рівність, впевненість у собі).

Якщо для українських студентів найбільш значущим є матеріальний добробут (50,4%), то для американських – навчання, одержання знань (72,4%). І навпаки: матеріальний добробут важливий для 18,4% американців і освіта – для 29,8% українців. Якщо «рівність» обирається цінністю 68,4% американських студентів, то серед українських – 17,4%, життєву мудрість – 64,5% американських респондентів та – 44,6% серед українських [5].

При оцінці рис характеру, якими повинна володіти сучасна молода людина для досягнення цінностей – цілей, українські студенти виявляють значну категоричність: непримиренність до недоліків у собі й в інших – 21,5%, американці – 9,2%; сміливість у відстоюванні своєї думки – 52,1%, американці – 34,2%. Тобто американські студенти більш толерантні, законотрухняні, оптимістичні.

Характерна впевненість українських студентів у тому, що ВНЗ повинні дати міцні знання (66,9%), у той час, як лише 39,5% американських студентів згодні з цим. Якісну професійну підготовку очікують одержати 65,3% українських і 15,8% американських студентів, вагомий культурний вантаж – 57,9% українських і 18,4% американських студентів.

Вагомі розходження фіксуються в оцінці перспектив професійної діяльності: американські студенти в основному абсолютно впевнені в успіху майбутньої професійної діяльності (90,8%), тоді як частка впевнених серед українців майже вдвічі нижча (48,8%) [5].

Глобальна криза, яка охопила всі сфери життя нашого суспільства, представляє реальну загрозу як для людини взагалі, і особливо молоді, так і для системи освіти. Порушено багато форм самоствердження і виживання людини. Раніше його самоствердження багато в чому здійснювалося на базі освіти. Проте сьогодні спостерігається падіння престижу освіти, втрата інтересу до отримання знань взагалі.

Останніми роками з'явилися реальні нові можливості самоствердження особистості, де не вимагається високого рівня освіти. Для багатьох молодих людей ці шляхи здаються досить привабливими, хоча, як правило, вони не ведуть до справжнього успіху і негативно позначаються на розкритті творчого потенціалу особистості. З кожним роком посилюється відчуття духовної порожнечі, відсутність сенсу життя, справедливості, натомість з'являється відчуття безперспективності, тимчасовості всього, що відбувається навколо.

Для опанування теоретичних знань про молодь та усвідомлення проблем, з якими стикається молодь, ми ознайомилися з різними літературними та науковими джерелами. З багатьма авторами ми згодні, але інколи ми зустрічали думки, що молодь не активна, нічого не хоче, дуже пасивна в суспільному житті, рівень освіти знизився, немає інтересу до навчання, вона – безвідповідальна. З такими висновками ми не зовсім згодні. Тому ми вирішили опитати молодь за допомогою анкети, що розробили самостійно, в нашій анкеті є питання щодо ставлення молоді (віком від 14 до 20) до шкільної та вищої освіти, до ЗНО (зовнішнє незалежне оцінювання), їх ставлення до вибору професії, та проведення власного дозвілля.

Постановка завдання: виявити ставлення учнів до навчання, до освіти та до майбутнього .

Предмет досліджу: ставлення молоді до сучасної системи освіти.

Об'єкт досліджу: молодь 14 – 20 років.

Виклад основного матеріалу. Освіта – процес усвідомленого чи систематизованого відтворення накопичених у минулому знань і практичних навичок суспільства, з однієї сторони, і як перетворення образу майбутньої життєдіяльності як окремої людини, так і всього суспільства в цілому, з іншої. Освіта як процес включає і навчання, і виховання, взаємна обумовленість яких визначається тим, що навчання як форма виховання орієнтована на розвиток конкретно заданих окремих якостей, сторін культури особистості в спеціально організованому середовищі.

Молодь – соціально-демографічна група, що об'єднана на основі зумовлених віком особливостей соціального положення людей, їх місця і функцій в соціальній структурі суспільства, специфічних інтересів і цінностей.

Для вирішення поставлених завдань, ми самостійно розробили анкету та провели опитування учнівської молоді.

Основні результати досліджу: відповідно розробленої програми досліджу та розробленої анкети було опитано 70 людей (45 дівчат та 25 хлопців). Вік респондентів – 14 - 20 років. Усі анкети були оброблені.

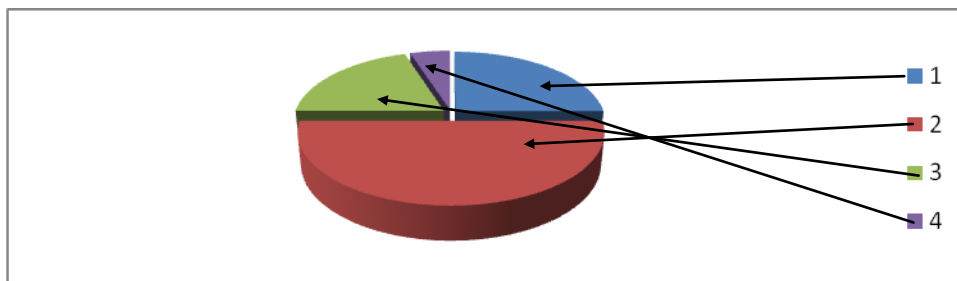

Рис. 1. Вік респондентів

де 1 – це 25% чотирнадцятирічних респондентів;

де 2 – це 50% п'ятнадцятирічних респондентів;

де 3 – це 20% шістнадцятирічних респондентів;

де 4 – це 5% двадцятирічних респондентів.

На питання № 3: «Де Ви вчитеся?», 65% опитаних відповіли – у школі та гімназії, а 35% – у коледжі.

На питання № 4: «Кого, на вашу думку, вважають дорослою людиною?» 55% відповіли, що це та людина, яка повинна відповідати за наслідки своїх дій та вибору, 45% відповіли, що це та людина, котра самостійна може робити життєвий вибір. Ніхто з опитуваних не відповів, що доросла людина, це та, якій усе дозволено. Таким чином, ми бачимо, що вже у віці 14 – 20 років людина замислювалася над цим питанням, має свою певну думку та, відповідно, розуміє деякі аспекти дорослого життя.

А ось на питання «Що для Вас зараз стоїть на першому місці у житті?» у респондентів думки розділилися: 40% відповіли, що для них зараз стоїть на першому місці навчання, для 30% – це спілкування з однолітками, для 15% – це дозвілля, для 10% – це спілкування з однокласниками і всього тільки для 5% відсотків – це спілкування з батьками. Те, що більша кількість респондентів відповіли, що для них на першому місці стоїть навчання, примушує нас вважати, що сучасна молодь піклується про своє освітнє майбутнє. А потім уже для них важливе спілкування з однолітками, але, на жаль, спілкування з батьками стоїть майже на останньому місці.

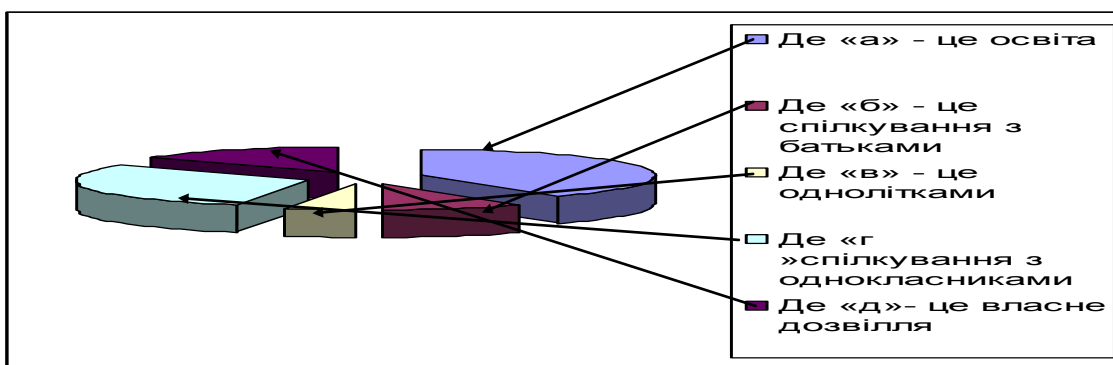

Рис. 2. До питання № 5 – «Що для Вас зараз стоїть на першому місці в житті?»

- де «а» – це освіта (40%);
- де «б» – це спілкування з батьками (10%);
- де «в» – це спілкування з однолітками (5%);
- де «г» – спілкування з однокласниками (30%);
- де «д» – це власне дозвілля (15%).

А питання № 6 «Чи є у Вас складність, ускладнення чи проблеми в навчанні» розбили опитаних на два табори – 50% відповіли, що мають проблеми в навчанні, а 50% відповіли, що не мають.

На питання № 7 «Чи вважаєте Ви навчання однією з надважливих справ у Вашому віці» респонденти розповіли, що 75% справді мають навчання за першу справу в їх віці, 25% – опитаних на перших місцях мають інші важливі для них справи.

А восьме питання показало нам, що всі опитуванні, одноставно вважають за необхідне отримати середню освіту.

Питання № 9 «Коли потрібно на Вашу думку закінчувати школу?» 80% відповіли після 11-го класу, 20% відповіли, що школу треба закінчувати після 9-го класу. Ми вважаємо, що такі результати свідчать про наміри респондентів одержувати освіту у вищих навчальних закладах, і для цього їм необхідно повна середня освіта.

На питання № 10 65% респондентів відповіли, що вони бажають навчатися, і це для них головна мета; 30% говорять, що пішли б працювати, але не припиняли б навчатися, лише 5% хотіли б кинути навчання та піти працювати, жодна людина не сказала, що вона припинила б навчатися й не пішла б працювати.

На питання № 11 «Як Ви вважаєте, чи достатньо знань дає школа для дорослого життя?» всі респонденти відповіли однаково: «Ні». Ніхто з опитаних не вказав, що школа може дати достатньо знань для їх подальшого, вже дорослого життя.

На питання № 12 «Ви вважаєте, чи достатньо знань дає школа для вступу у ВНЗ?» майже всі опитані вказали, що школа не може дати достатньо знань для вступу в ВНЗ, це – 75%, а 25% – вважають, що знань, які отримані в школі, їм вистачить для вступу у ВНЗ.

На питання № 13 «Що Вам необхідно для вступу в ВНЗ?» 60% – відповіли, що їм знадобиться робота з репетитором, для 20% респондентів – потрібні підготовчі курси, для 15% – самостійне опрацювання матеріалу і лише для 5% – буде достатньо шкільних знань. Дивно, бо в попередньому питанні знань буде достатньо для 25%, можливо, ті 20% вирішили просто підстрахуватися?

У запитаннях № 14 та № 15 відсоткове відношення відповідей однаково: «Вважаєте Ви, що результати ЗНО дають об'єктивну оцінку Вашим знанням» та «Чи вважаєте Ви, що результати ЗНО можуть дати реальну можливість вступу до ВНЗ?» 15% – відповіли так, а 85% – ні. Це говорить про те, що нинішня молодь не зовсім довіряє таким перевіркам знань, як зовнішнє незалежне оцінювання.

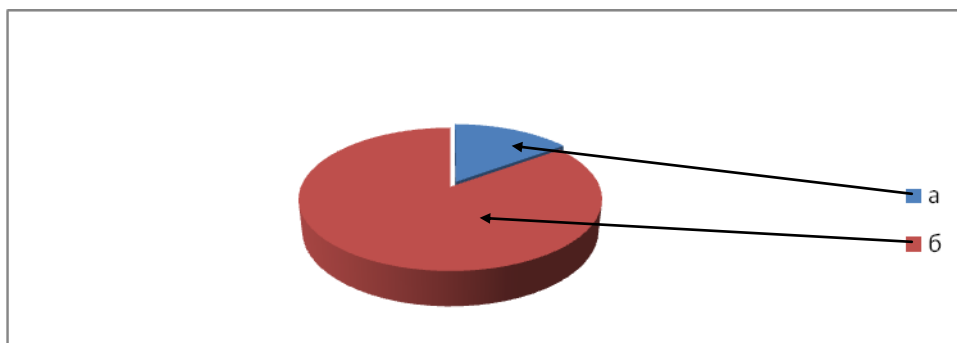

Рис. 3. До питання № 15 – «Вважаєте Ви, що результати ЗНО дають об'єктивну оцінку вашим знанням?»

де «а» – так – 15%;

де «б» – ні – 85%.

Питання № 16 «Як Ви вважаєте, чи потрібно замислюватися Вам про майбутню професію?», майже всі відповіли «так» – 95%, і тільки 5% – «ні». Висновок з цього питання: майже вся молодь турбується про свою професію заздалегідь.

Питання № 17 – 20 були присвячені вибору професії, і ми одержали такі результати. Питання № 17 показує нам, що 55% опитаних уже визначилися з вибором професії, а 45% – ще не визначилися з цим важливим вибором. А № 18 питання говорить про те, що 45% опитаних, упевнені у своєму виборі, а 55% навпаки – не впевнені. Питання № 19: для 75% вибір професії виявився складним, а тільки для 25% цей вибір був легким. № 20 питання: «За яким принципом Ви обирали свою професію?» 70% – відповіли, що обирали ту професію, якою їм буде цікаво займатися, 20% – обирали ту професію, яка буде високо оплачуватися, а 10% – не обирали, за них це робили батьки, але вони не згодні з їх вибором, а варіанти відповідей, «я обирав ту професію, які предмети буде простіше всього здати на ЗНО», і «я не обирав, за мене все зробили батьки, але я згоден з цим вибором», ні, хто не обрав – 0%.

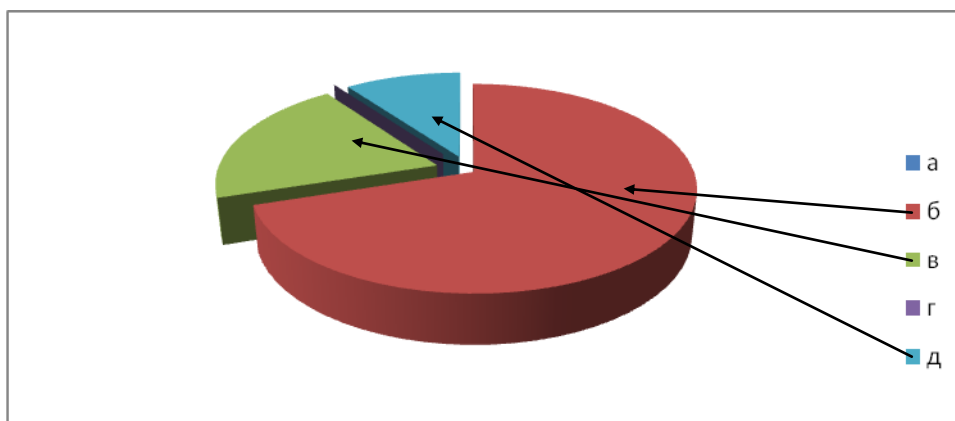

Рис. 4. Діаграма до питання № 20 – «Як Ви обирали (обираєте) свою професію?»

де «а» – Ви обирали ту професію, чиї предмети буде простіше всього здати ЗНО (0%);

де «б» – Ви обирали ту професію, якою Вам буде цікаво займатися (70%);

де «в» – Ви обирали ту професію праця, якої буде добре оплачуватися (20%);

де «г» – Ви не обирали за Вас все зробили батьки, але Ви згодні з їх вибором (0%);

де «д» – Ви не обирали за Вас все зробили батьки, але Ви не згодні з їх вибором (10%).

№ 21 питання: «Чи проводилася у вас в школі профорієнтація?» 35% відповіли, що профорієнтація проводилася, а 65% – не проводилася.

Питання № 22. «Що вам допомогло при виборі професії?» 40% – ЗМІ допомогло при виборі професії, 35% – прислуховувалися до батьків чи друзів, і це допомогло обрати, для 25% – профорієнтаційна робота не була марною та допомогла вирішити їм своє майбутнє, а консультації в школі не допомогли нікому вирішити своє майбутнє.

Питання № 23. «Що важливіше для успішного майбутнього?». Виявилось, що для 95% опитаних важливі їх справжні знання з професії, а для 5% опитаних важливим є наявність диплому про одержання вищої освіти, і ніхто з опитаних не вважає, що зв'язки батьків додадуть їм успіху в житті.

На питання № 24 усі, 100% опитаних, бажають отримати освіту у ВНЗ. Питання № 25. «Якщо Ви вступите на контрактну форму навчання, як Ви плануєте оплачувати навчання?» 35% опитаних будуть працювати, 60% опитаних сподіваються на гроші батьків, а ось 5% впевнені в тому, що поступлять обов'язково на бюджет.

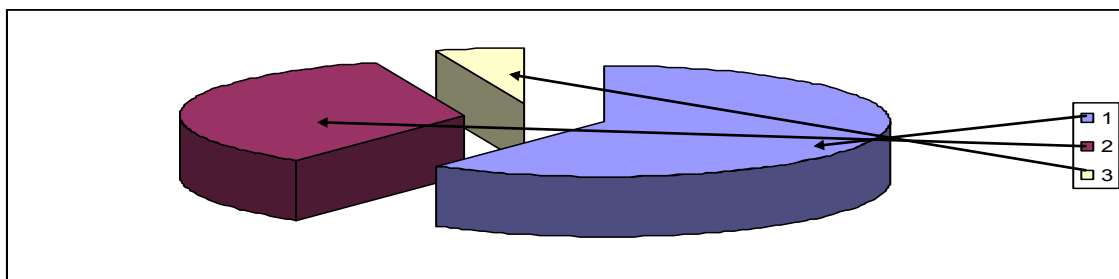

Рис. 5. До питання № 25 – «Якщо Ви вступите на контрактну форму навчання, як Ви плануєте оплачувати навчання?»

де «1» – це: Ви будете працювати;

де «2» – це: за Вас будуть платити батьки;

де «3» – це: поступимо на бюджет.

А ось останнє, питання № 26, розкриває коло інтересів у дозвіллі сучасної молоді: 80% – у вільний час займаються спортом, 5% – займаються мистецтвом, 15% – віддають перевагу спілкуванню, тобто нинішня молодь не бажає сидіти без діла, їй потрібно розвиватися та спілкуватися.

Таким чином, за результатами опитування респондентів, можна зробити висновки, що молодь хвилює навчання та активне дозвілля (спорт, мистецтво). Це ті, хто навчаються в гімназіях та ліцеях. Але була невелика частка респондентів, яка не замислюється серйозно над своїм майбутнім. Переважно так відповіли ті респонденти, які навчаються в загальноосвітніх школах.

Висновки. Ознайомившись із соціальною, педагогічною та психологічною науковою літературою з проблем сучасної молоді, ми дізналися про найважливіші проблеми: безпека життя і здоров'я, життєві перспективи, проблеми «соціальної участі» молодої людини у суспільстві, знецінення знань, зниження значущості професійного рівня працюючого населення, падіння культурного рівня соціуму, зростання криміногенної поведінки в Україні, зростання конфліктності, агресії, а так само і конформізму і соціальної апатії, проблема самостійного вибору освіти та майбутнього.

Ми одержали результати опитування молодих людей віком від 14-20 років стосовно їх ставлення до шкільної освіти: учні бажають вчитися, й значних проблем у шкільному навчанні не бачать, а коли стикаються з проблемами, то вважають, що це можна вирішити самостійно, чи за допомогою батьків чи інших дорослих людей (репетиторів). Також ми виявили, що сучасним молодим людям властиво те, що для них батьки не є головним авторитетом, молодь бажає приймати самостійні рішення. Майже всі опитувані займаються спортом, творчістю та займають соціально активну позицію стосовно свого та суспільного життя.

Сучасні вимоги суспільства орієнтують молоду людину на отримання освіти й бажано вищої, молоді люди планують або вже навчаються у відповідних закладах освіти і вважають, що освіта допоможе бути успішною людиною в майбутньому.

Молодь можна назвати окремою соціальною групою суспільства і не тільки за такими ознаками, як специфічні інтереси і цінності, а й за такими, що інші групи так інтенсивно не здобувають освіту, адже не дарма ж розумова діяльність людини перебуває на своєму піку саме в роки молодості.

Наше дослідження поставило більше питань, ніж отримало відповідей, молоді люди залишаються самі при розв'язанні нагальних проблем (або за допомогою батьків), суспільні програми не працюють: профорієнтаційна діяльність не має вагомого значення для молоді, консультування не працює, також не працюють програми підтримки молодого фахівця. Засоби масової інформації досить безсистемно та тенденційно створюють та транслюють

освітні програми та ролики. Вже багато років ЗМІ говорять про надвиробництво освітян, таких фахівців, як юристів та економістів, та гострий дефіцит інженерів та технологів, але ситуація повторюється з року в рік.

Перспективи подальших досліджень. У межах подальшого дослідження планується проведення та порівняльний аналіз ставлення молоді до різних аспектів освіти та формування професійно важливих якостей у процесі одержання професійної освіти.

Список використаних джерел

1. Ильин В. И. Быт и бытие молодежи российского мегаполиса. Социальная структура повседневности общества потребления / В. И. Ильин. – СПб.: Интерсоцис, 2007.
2. Максимова Т. М. Состояние здоровья и ценностные ориентации современной молодежи / Т. М. Максимова // Здоровоохранение в Российской Федерации. – 2002. – № 2. – С. 40–43.
3. Образ будущего: Опыт социолого-философского анализа / под ред. Р. А. Зобова, А. А. Козлова. – СПб., 2001.
4. Черниш Н. Й. Суспільна свідомість молоді / Н. Й. Черниш. – Львів : Світ, 1990.
5. Чупров В. И. Молодежь в общественном воспроизводстве, проблемы и перспективы / В. И. Чупров, Ю. А. Зубок. – М., 2000.

Гура С. О.

Педагогичні аспекти дослідження ставлення сучасної молоді до освіти

Розглянуто проблеми сучасної молоді, її ставлення до освіти, а також коло інтересів молоді. Молодь розглянуто як окрему соціальну групу суспільства. Проведено дослідження думки молоді щодо сучасних інтересів, уподобань, ставлення до освіти, до зовнішнього незалежного оцінювання.

Ключові слова: педагогічні аспекти, сучасна молодь, дослідження ставлення до освіти, соціальна група, суспільство, незалежне тестування, ставлення до освіти.

Гура С. А.

Педагогические аспекты исследования отношения современной молодежи к образованию

Рассмотрены проблемы современной молодежи, ее отношения к образованию, а также круг интересов. Молодежь рассмотрена как отдельная социальная группа общества. Проведено исследование мнения молодежи относительно современных интересов, вкусов, отношения к образованию, к внешнему независимому оцениванию.

Ключевые слова: педагогические аспекты, современная молодежь, исследования отношения к образованию, социальная группа, общество, независимое оценивание, отношение к образованию.

S. Gura

Pedagogical Aspects of Research of Modern Youth Attitude are to Education

The problems of modern youth, its attitude are considered, and also its interests. Young people are considered as a separate social group of society. Research of opinion of young people is conducted in relation to modern interests, tastes, attitude toward education, to the external independent testing.

Key words: pedagogical aspects, modern youth, research of the attitude to education, social group, society, independent testing, attitude to education.

Стаття надійшла до редакції 03.11.2011 р.